مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد
دوره نوزدهم، شماره اول، بهار ۱۴۰۳
صفحه: ۷۷۷ – ۷۷۶

Journal of Medical Education and Development
Vol. 19, No. 1, Spring 2024
Pages: 776– 777

نامه به سردبیر

پژوهش در آموزش پزشکی، تأملی بر اساسی‌ترین آسیب ماهیتی

پروین رضایی گزکی[۱]، مهلا سلاجقه[۲*]

با گسترش رو به رشد جریان‌های پژوهش‌محور، به ویژه در حوزه آموزش، امروزه هر سیستم آموزشی فارغ از سطح و فراگیری آن، بشدت محتاج انجام تحقیقات بنیادی و کاربردی است (۱). این ضرورت در همه سطوح نظام‌های آموزشی از کلاس‌های درس تا مدیریت‌های گسترده بین سازمانی، نیازمند این تحقیقات است (۱). نظام آموزش پزشکی نیز از این قاعده مستثنی نیست اما با وجود این اهمیت، اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی آنگونه که باید، اقبالی برای ورود به این عرصه مهم نشان نمی‌دهند و یا در صورت ورود، با مبانی دانشی آن ارتباط کاملی برقرار نمی‌کنند (۲). بررسی چرایی این موضوع از اهمیتی غیر قابل انکار برخوردار است. یکی از اصلی‌ترین آسیب‌های وارده، با ماهیت دانش آموزش پزشکی مرتبط می¬باشد چرا که این رشته از نظر بنیان‌های علمی، از حوزه علوم انسانی برگرفته شده است (۳). حوزه آموزش در رشته‌های تخصصی متفاوت، فارغ از نوع رشته، یک دانش محسوب می‌شود. وجود رشته‌های آموزش شیمی، آموزش ریاضی و آموزش پزشکی که هرکدام در سطوح تحصیلات تکمیلی به تربیت دانشجو می‌پردازند، فارغ از رشته‌های تخصصی مذکور، هر کدام در بستر اصلی "آموزش به عنوان یک حوزه دانشی" معنا پیدا می‌کند و بدون توجه به اینکه آموزش بعنوان یک دانش، به کمال نمی‌رسد (۴). عدم توجه به این مطلب می‌تواند یکی از آسیب‌های جدی این حوزه به شمار آید. چرایی تلقی شدن این مطلب بعنوان یک آسیب، به ماهیت علوم انسانی به شکل عام، و آموزش پزشکی به شکل خاص بر می‌گردد. علوم انسانی که بیشتر به حوزه knowledge مرتبط بوده ماهیتا ویژگی‌های خاصی دارد که با حوزه science، تفاوت‌های عمیقی از جهت نوع، بنیادهای فلسفی و شیوه پرداختن به مطالب دارد و به دلیل ناآشنا بودن و یا عدم توجه کافی مدرسین حوزه پزشکی به این مفاهیم، بنیادها و ویژگی‌ها، پرداختن عمیق به کنه این حوزه از آسیب‌های جدی آن به شمار می رود (۵). تقویت ارتباطات بین رشته‌ای، بهره‌گیری از اساتید مطرح علوم تربیتی و تلاش برای دریافت دقیق‌تر و جامع‌تر مبانی فلسفی این رشته از حوزه علوم انسانی، پیشنهاداتی هستند که می‌توانند به رفع این آسیب کمک کرده و تعالی آموزش پزشکی و متعاقبا" پژوهش در آموزش پزشکی را در پی داشته باشند.

۱- مربی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، گروه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران.
۲- استادیار، گروه آموزش پزشکی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران.
* (نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۹۸۹۱۳۱۹۸۱۸۵۱+ پست الکترونیکی: *mahla.salajegheh90@gmail.com*

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳ / ۰۳ / ۱۹ تاریخ بازبینی: ۱۴۰۳ / ۰۳ / ۲۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳ / ۰۳ / ۲۵

CC By-NC 4.0

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-20]

[DOI: 10.18502/jmed.v19i1.15776]

References

1. Dennen VP, Choi H, Word K. ***Social media, teenagers, and the school context: a scoping review of research in education and related fields.*** Educational Technology Research and Development. 2020; 68(4): 1635-58.
2. Chen W, Reeves TC. ***Twelve tips for conducting educational design research in medical education.*** Medical teacher. 2020; 42(9): 980-6.
3. Maggio LA, Costello JA, Norton C, Driessen EW, Artino Jr AR. ***Knowledge syntheses in medical education: A bibliometric analysis.*** Perspectives on medical education .2021; 10(2): 79-87.
4. Dickinson BL, Gibson K, VanDerKolk K, Greene J, Rosu CA, Navedo DD, et al. "***It is this very knowledge that makes us doctors": an applied thematic analysis of how medical students perceive the relevance of biomedical science knowledge to clinical medicine.*** BMC Medical Education. 2020;20:1-11.
5. Densen P. ***Challenges and opportunities facing medical education***. Transactions of the American Clinical and Climatological Association. 2011; 122: 48.

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-20]

[DOI: 10.18502/jmed.v19i1.15776]

CC By-NC 4.0